

[Svend Haugaard.]

men det skal jeg nok ikke tage for tungt.

Når jeg tager ordet, er det ikke for at drøfte ejendomsskat og andre VK-kæpheste, selv om det kunne være fristende, men fordi det er mit indtryk, at man fra den side blander en række andre forhold ind i sagen for at vinde gehør hos ældre i erhvervet, uden at de unge skal opdage, at man ikke vil gøre noget virkeligt ved deres store finansieringsvanskeligheder. Det, der for mig er det væsentligste, og som jeg har kendskab til gennem mange års skolearbejde med unge landmænd, er, at når de nogle år efter at have været på skole skal i gang med deres egen selvstændige bedrift, er der noget, der svækker dem alvorligt; og det er ikke ejendomsskatte love, der fratager dem lysten til erhvervet, som det ærede medlem hr. Foged sagde, men først og fremmest finansieringsforholdene. Derfor skuffede det mig lidt, at den højtærede landbrugsminister sagde, at det måtte vente på, at landbokommissionen skulle tage stilling; så må man efter min mening i hvert fald henstille, at denne gør sig hurtigt færdig.

Jeg tror, at vi ofte, når vi taler så meget om flugten fra land til by, forveksler årsag med virkning. Det er ikke, fordi disse unge ikke har lysten; det er ikke, fordi de ikke er dygtige nok; det er ikke, fordi de ikke selv har sparet en ret betydelig kapital op. Men det er simpelt hen, fordi finansieringsforholdene er vanskelige, så urimeligt vanskelige, at de unge bliver betænkelige ved forholdene. Kursforhold, renteforhold o. s. v. forskrækker dem så stærkt, at de altså giver op. Jeg ved ud fra mit kendskab til disse unge landmænd, at de er meget dygtige både praktisk og teoretisk inden for deres fag, og jeg synes, det er helt urimeligt, at man ikke i højere grad har opmærksomheden henvendt på de vanskelige finansieringsforhold, de står over for. Jeg mener først og fremmest, det er de første gangsetablerede, det kniber med, og jeg vil gerne være med til at stille krav om uddannelse både praktisk og teoretisk som betingelse for, at de kan få denne ekstrahjælp. Jeg tror i øvrigt ikke, det kan klares med en statsgaranti, selv om jeg gerne vil være med til at drøfte dette spørgsmål. Jeg tror, der skal statslån til.

Det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen talte om 150 mill. kr. som værende en meget stor sum, og det ærede medlem hr. Peter Larsen sagde, at det var kæmpe-mæssige beløb, det her drejede sig om. Ja, hvis de 150 mill. kr. kunne gøre det, ville det i hvert fald være et mindre beløb end forskellen imellem det, regeringen har tilbudt landbruget, og det, landbruget selv har krævet, og det var dog et tilskud, der forsvandt, medens der her er tale om udlån. Jeg kan altså ikke se, at disse beløb er så kæmpemæssige.

Jeg tror i øvrigt, det er rigtigt, som det blev sagt af det ærede medlem hr. Morten Lange, at en del af pengene kommer ind igen ved hjælp af det andet forslag til beslutning. Disse to forslag hører jo nemlig sammen. Byopkøbene er i høj grad med til at presse priserne i vejret. Mange byopkøb — for ikke at sige for meget — er spekulation; det er ikke for at drive landbrug selv, man køber; det er ikke, fordi man specielt er interesseret i landbrug, men fordi man på den måde er sikker på at anbringe pengene i noget værdifast.

Jeg har set et brev, som en af vore elever modtog fra en sådan bylandmand. Eleven fik tilbud om at være bestyrer, og den eneste betingelse, ejeren stillede, var, at denne unge mand skulle sørge for, at der ikke blev overskud. Han spurgte mig, om jeg ikke troede, han kunne opfylde denne betingelse. „Jo“, sagde jeg, „du er en begavet fyr, det skal du nok klare; tag du bare pladsen“. Der er for mig noget trist ved, at det kan komme til at gå i retning af et bestyrer- og forpagtningslandbrug; det er dansk landbrug bestemt ikke tjent med, og jeg forstår slet ikke den skepsis, der er kommet til orde fra VK-partierne. Jeg synes, disse forslag er noget, de ganske naturligt må bakke op i landbrugets interesse.

Når den højtærede finansminister siger, at ordningen er vanskelig at praktisere, fordi det er vanskeligt at sondre imellem de forskellige erhverv, er det selvfølgelig fuldstændig rigtigt. Men man har, så vidt jeg ved, praktiseret det i en del andre lande, og vi må kunne høste nogle erfaringer derfra. Vi finder, det er en meget vigtig sag, og jeg har indtryk af, at hvis man har virkelig god vilje til at løse den, er den ligesom